

Na geleidelijk groeien is Jan Hammink toe aan een grote stap

'Als het mooi loopt, komt extra productie vanzelf'

Ongemerkt is de stal vol en sta je vier uur per dag in de melkput. Groei is voor de familie Hammink uit Almelo nooit een doel geweest, maar het gevolg van passie voor koeien. Nu is de rek eruit en wordt het tijd voor een grote stap.

tekst **Wichert Koopman**

Jan Hammink (46) bekent het eerlijk. Hij is geen man van financiële cijfers. Liever bladert hij in de folders van een sperma-importeur dan in de rapporten van het boekhoudkantoor. Productiestatistieken, exterieurcijfers en keuringsresultaten. Ze

zeggen de fokker uit Almelo meer dan jaarrapporten, saldo's en begrotingen. Zijn vader Henk, met wie hij tot vorig jaar in maatschap zat, was uit hetzelfde hout gesneden. Een goed inkomen is voor de Hamminks altijd goed genoeg geweest en ze genieten van hun passie

voor fraaie, hoogproductieve en duurzame holsteinkoeien. Maar juist door de dieren optimaal te verzorgen – het bedrijf bracht tot nu toe al tien koeien tot een levensproductie van 100.000 liter melk en drie dieren maakten de tien ton vet en eiwit vol – realiseren ze technische en economische cijfers die tot de verbeelding spreken: een hoge post omzet en aanwas en relatief lage voerkosten bijvoorbeeld. Door consequent een goed saldo te draaien is er altijd ruimte geweest om het bedrijf te blijven ontwikkelen.

Eruit halen wat erin zit

'Extreem groeien is nooit ons doel geweest', verklaart de veehouder. 'Dat zou

Bedrijfsadviseur Hans IJland: 'Bank nog niet meteen overtuigd'

'Vader en zoon Hammink – de maatschap is net vorig jaar ontbonden – zijn echte fokkerijliefhebbers en veeverzorgers', zo meldt Hans IJland, bedrijfsadviseur bij Countus. 'De koeien hebben een fraai exterieur, ze produceren veel melk en hebben een hoge levensduur. Hieruit halen de veehouders hun arbeidsvreugde en rendement. Door de verkoop van fokvee realiseren ze een mooie post omzet en aanwas en de kosten voor krachtvoer, diergezondheid en fokkerij houden ze netjes binnen de perken.'

IJland kent de cijfers van Hammink goed. 'Het bedrijf is heel geleidelijk ontwik-

keld. Sinds 1992 is in totaal 230.000 kilo melk in jaarlijkse porties van tien- tot vijftienduizend liter melk bijgekocht. In 2010 is nog 2,5 hectare grond van een buurman verworven. Er waren toen al bouwplannen, maar de veehouders vonden dat ze deze kans van extra grond niet konden laten lopen. De stal is optimaal benut, maar is nu echt vol. Bovendien is de familie Hammink altijd blijven melken in de oorspronkelijke 2 x 2 + 1 opentandemmelkstal. Daar wringt de schoen, de melktijd wordt te lang met twee uur melken per keer. Het wordt echt tijd voor een grote stap. Er ligt een plan voor uit-

breiding van de stal met dertig boxen en de bouw van een nieuwe melkstal. Er loopt een flink koppel jongvee en Jan Hammink wil vanuit deze eigen aanwas geleidelijk doorgroeien naar 80 koeien. Zo kan hij zijn inspanningen voor de fokkerij benutten en hoeft hij geen concessies te doen aan de verzorging van de dieren. De financieringslast is op dit moment beperkt en financiering van dit plan lijkt ons dan ook geen probleem. Maar de bank is nog niet zonder meer overtuigd. Die ziet liever een opsplitsing van het plan: eerst de melkstal, later de staluitbreiding. Of andersom.'

ook niet bij ons passen. We willen de koeien optimaal kunnen blijven verzorgen en eruit halen wat erin zit. Maar als het mooi loopt, dan komt die extra productie eigenlijk vanzelf. Door regelmatig kleine hoeveelheden quotum bij te kopen, zijn we in de afgelopen twintig jaar bijna ongemerkt toch in totaal 230.000 liter melk per jaar meer gaan leveren. En

Jan Hammink: 'Het is nog maar de vraag of we met veel meer koeien meer zouden gaan verdienen'

twee jaar geleden kochten we nog 2,5 hectare grond van een buurman.'

Inmiddels beslaat het Twentse familiebedrijf een oppervlakte van 36 hectare, waarvan 18 hectare in eigendom. Het melkquotum bedraagt 550.000 liter melk met een hoge vetreferentie van 4,61 procent. Naast 55 melkkoeien met een gemiddelde productie van 11.000 liter melk met 4,40% vet en 3,60% eiwit zijn er zo'n 50 stuks jongvee aanwezig. Omdat het vervangingspercentage laag is – vorig jaar werden niet meer dan zes koeien afgevoerd voor de slacht – kunnen jaarlijks tien tot vijftien verse vaarzen aan collega-veehouders worden verkocht.

Met de geleidelijke groei van de veestapel werd ook de huisvesting in stapjes aangepast en uitgebreid. Inmiddels biedt het in 1976 als voerligboxenstal uitgevoerde gebouw plaats aan een 1 + 1 ligboxenstal voor 54 melk- en kalfkoeien. Ook de aangebouwde jongveestapel is tot de laatste plaats bezet. De melkstal bleef al die tijd dezelfde: een 2 x 2 open tandem waar op de kopse kant nog een extra stand is bijgemaakt. Technisch functioneert de melkerij nog goed, maar ondertussen staat Jan Hammink wel vier uur per dag van de uiers van zijn koeien te genieten.

Groeien in kleine stapjes

Mede met het oog op een mogelijke bedrijfsopvolger – zoontje Rick (11) schuift als hij de kans krijgt direct aan bij het gesprek – loopt de veehouder al een aantal jaren rond met plannen voor een grote stap.

Aanvankelijk overwoog hij de aanschaf van een melkrobot. Deze zou op de plaats van de oude melkstal heel mooi

kunnen staan en met vaker melken zou misschien nog wel meer uit de koeien gehaald kunnen worden. 'Maar dan zou ik de ontwikkeling van het bedrijf wel op slot zetten. Om verder te kunnen groeien, zou er over een paar jaar een tweede robot bij moeten en zouden we een sprong moeten maken naar minstens honderd koeien. Dat zag ik niet zitten', neemt Hammink ons mee in zijn overwegingen. 'Liever groeien we in kleine stapjes, zodat we kunnen wennen aan een groter koppel en de dieren optimaal kunnen blijven verzorgen. Bovendien is het nog maar de vraag of we met veel meer koeien meer verdienen. Een veestapel van meer dan honderd koeien zou het bedrijf zeer intensief maken. Grond is in deze streek schaars en voor ruwvoer worden forse prijzen betaald, net als voor mestafzet. En niemand kan voorspellen wat de melkprijs doet na 2015.'

Op de tekentafel ligt nu een plan voor een aanbouw aan de bestaande stal met dertig ligboxen en een nieuwe 2 x 8 zijaan-zijmelkstal. 'Dan kunnen we met eigen aanfok rustig doorgroeien naar tachtig koeien. Wij zijn ervan overtuigd dat we met een veestapel van die omvang en goede technische resultaten de komende jaren een goed inkomen kunnen realiseren.'

Financiering van het plan lijkt volgens Hammink en zijn accountant, Hans IJland van Countus, goed haalbaar (zie kader). Maar de eerste gesprekken met de kredietverstrekker verliepen niet soepel. 'De bank stelde voor de bouw in twee fases uit te voeren', vertelt de ondernemer. 'Of we zouden de dertig extra plaatsen direct moeten benutten voor het produceren van meer melk. Beide zie ik eigenlijk niet zitten.'

